

DIRECTOR:

R. ALEXANDRU RUSU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ -- JUD. TARNAVA MICĂ:

INSERATE:

In șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
:: :: învoială :: ::

Unitatea

REDACTOR:

Dr. AUGUSTIN POPA

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Sminteala modei

(=) Rochile scurte de peste genunchi și alte recolte-uri ale îmbrăcăminte moderne a femeilor, impuse de „tirania” modei și în lumea creștină, a provocat și până acum numeroase intervenții ale episcopilor catolici. O atare intervenție a fost și aceea a Preasfințitului Alexandru al Lugojului, pe care am înregistrat-o și noi la timpul său, dar care a rămas izolată și astfel nu credem să fi dat rezultate prea mari.

Se credea, într-o vreme, că noua modă a femeilor, ca orice modă, n-o să dureze prea mult și că, dacă nu și rezoane de ordin moral și de bunăcuviință, măcar cele de ordin igienic vor opri nebunia împușinării, parecă tot mai accentuate, a îmbrăcăminte femeilor. Se vede însă, că aceste rezoane nu au prea multă tărie înaintea potențailor modei, și, în loc să prezinte simptome de ameliorare, răul se agravează într-una.

Ingrijorat peste măsură de această situație, autoritatea supremă a bisericii în această materie, sacra Congregație a Conciliului, a luat de curând — cu aprobarea Sfântului Părinte — măsuri categorice, menite a generaliza acțiunea de combatere a acestei epidemii a cultului lărnii, favorizată și de psihoza postbelică.

Decretul, publicat de curând în „Acta Apostolicae Sedis”, poartă data de 12 Ianuarie și cuprinde, după o introducere de motivare, 12 puncte, normale impuse, de acum cu putere de lege, tuturor autorităților bisericești în subordine. Introducerea subliniază ofensa pe care moda de azi o aduce decorului și grației feminine și, insistând asupra primejdiei trupești și, mai ales, sufletești, ce ea constituie pentru întreagă concepția creștină, arată pe scurt măsurile ce s-au luat până acum de sinuraticii episcopi în această direcție. Dispozițiile lor nu sunt însă suficiente și de aceea Congregația se vede silită să impună observarea, riguroasă și pe întreagă linia, a măsurilor aprobate de Sf. Părinte. Ele vor fi publicate și sigur și de autoritățile noastre bisericești și sperăm să le putem da și noi în întregime, poate chiar în numărul proxim. Și până atunci reținem, că ele vizează pe toți cari au vre-un cuvânt în îndrumarea vieții sufletești a femeilor, având dispoziții categorice pentru părinți, dascăli, conducători de școli și internate de fete, pentru ceice stau în fruntea diverselor reuniuni femeiești, pentru predicatori, parohi și, în urmă, pentru episcopi, cari toți sunt ținuți să facă tot posibilul pentru a combate „boala pestilențială” a lipsei de onestitate din moda de azi a femeilor.

Lupta, pe care o pornește biserica împotriva acestei păgânătăți moderne, nu este desigur ușoară. Dar prin munca tuturor celor chemați, ajutată și de bunul simț al atâtor femei și fete creștine cari, — evident, numai cu greu se vor fi sculat tiraniei modei destrăbălate —, nu se poate să nu ducă la biruința dorită.

Din prilejul serbărilor

Cum se văd dela distanță serbările jubilarie ale Blajului — Indemn pentru înjgheizarea unei asociații*)

de Dr. IOAN BĂLAN

Serbările jubilarie plănuite pentru sărbătorirea alor 175 de ani dela înființarea celor mai vechi școli românești, se vor desfășura în cadrul modest ce-l îngăduie bătrânele ziduri și lipsa de fonduri, potrivit cu aspectul unui mic orașel, unde industria nu se poate încumăta să facă eforturile obișnuite cu astfel de prilejuri în țările Apusului.

Va fi însă ceva la Blaj, ce nu se găsește în toate părțile, nici chiar la sărbătorile mari. Vor fi și aici vorbe, vorbe multe, și poate unele și goale, ca la toate prilejurile similare; însă partea leului o va avea aici inima. Dumnezeu singur va putea ceti în sufletele foștilor elevi, când ei își vor dăpăna în minte anii de pe băncile acestor școli, și mulți își vor zice: „De nu ar fi fost Blajul, așa cum a fost, nici eu nu aș fi ajuns unde sunt”. Iar la slujba de mulțumită, ce se va rosti în catedrala bătrână, mulți ochi se vor înmuia și se vor vedea bărbați cărunți ștergându-și lacrimile.

Da, căci foștii elevi ai Blajului țin la Blaj. Chiar cei cari au urmat studiile în străinătate, și apoi, ca bărbați, au putut să facă comparația între Blaj și celelalte foculare de cultură, au găsit Blajul mult superior. Astăzi, mulți surâd, când văd vechea ortografie cipariană, fără să-și dea seamă, că aceasta era ortografia consacrată de Academia Română dela București. Doar chiar în privința colecțiilor științifice, Blajul e o glorie a românismului. Puțini vor fi știind, că școala secundară care a avut cea dintâi grădina botanică în vechea țară ungurească a fost liceul de băieți dela Blaj. Muzeul nostru de științe naturale și astăzi e foarte apreciat, chiar de străini.

În ceace este însă Blajul superior, fără doar și poate, tuturor școlilor, este dragostea părintească și creștinească, cu care a strâns la sânul său frag-dele mlădițe. O statistică a intelectualilor români, cu indicarea păturii sociale, din care s'au ridicat și a mijloacelor de traiu ce le-au avut la dispoziție, ar verifica afirmația următoare: de nu era Blajul, cu feul lui de a fi și cu ajutoarele date în chioul cel mai chibzuit, nu am avea astăzi nici jumătate din pătura cultă ardelenescă de peste 30 ani!

Blajul e un focar de ideal, și de aceea rămâne scump chiar celor cari nu au avut lipsă de ajutoarele lui. Răposatul avocat Dr. Vasile Chiroiu, mort așa de cu vreme, spunea în vara anului 1917 la Iași, că majoritatea ofi-

*) Publicăm, cu plăcere, aceste șire ale autorului, care petrece de mai mult timp la Roma, unde încă a pătruns, se vede, vestea jubileului ce se pregătește la noi, jubileu pe care noi îl sperăm mult mai impunător decum îl prevede autorul dela distanță. N. R.

țerilor ardeleni veniți ca voluntari în România sunt foști elevi ai școlilor din Blaj. — Până unde a bătut școala latinistă, care necontenit amintea originea romană, desconsidera dominațiunea trecătoare a asupritorilor, înfruntând pe cei leneși: „Cu tine nu se va reface Dacia!”

Dacă aș întrebuința stil poetic, ar trebui să zic, că mulți arhieri, canonici și profesori vor fi tresărit în morminte, când în aula universității din București, dl Ioan Bianu, actualul președinte al Academiei Române, serbătorit pentru meritele din învățământul superior, în cuvântarea de mulțumită a cântat cel mai frumos imn de slavă la adresa școlilor din Blaj.

Ar fi păcat, dacă recunoștința și iubirea ce o poartă Blajului miile de elevi, începând cu cei din clasele primare și până la absolvenții Academiei de teologie, nu s'ar strânge într'un frumos mănunchiu din prilejul serbătoresc al aniversării jubilarie apropiate. Pe vremea vicarului capitular Alutan, în vremea războiului mondial, și chiar în România mare, școlile Blajului au avut să îndure mari mizerii, și a fost o vreme, când actualul mitropolit și cu membrii Capitlului au luat hotărârea să susțină școlile secundare jertfindu-și bucățile de pâine, căci altfel trebuiau să le închiză.

Astăzi, situația s'a îmbunătățit; s'a creat chiar o situație de drept, care, să sperăm, nu va mai fi turburată nici chiar de oameni cari vor să pescuiescă în tulbure. Însă, să nu uităm un lucru: ce a fost, mai poate să fie.

Copiii cei buni, cari își au asigurată pâinea de toate zilele și nu mai simt lipsa griei părintești, totuși se mai întorc din când în când la vatra străbună, cu mici daruri, iar la caz de nevoie, cu mari ajutoare.

Ce frumoasă falangă de copii în jurul școlilor noastre: pe lângă cei patru arhieri primministrii Țării, președintele Academiei Române și un șir nesfârșit de oameni aleși. N'ar fi, într'adevăr, păcat de Dumnezeu ca această falangă de oameni să nu se adune într'o asociație, care, în vremuri bune, să-și arate recunoștința față de părinții lor sufletești; iar în vremuri grele — pe cari orice om prevăzător le ține în socotință — să facă zid în jurul acestor școli.

Asociații similare sunt în Apus, și se numesc: „Prietenii...”. Noi să-i dăm numele: „Studentii Blajului”, căci așa ne-am numit, chiar „poțoliști”, mai înainte de ce universitarii și-ar fi luat acest nume. Infiriparea asociației „Studentilor Blajului” va fi, credem, sărbătorirea cea mai frumoasă a jubileului, și, potrivit obiceiului străbun, o piatră, care va însemna ceva în

istoria Blajului și a întregului nostru neam românesc.

Sunt atâția oameni cu cădere, cari pot să ia inițiativa. Reușita e garantată, căci așteaptă un singur cuvânt „bătrâni, bărbați, juni, tineri, din munți și din câmpii“.

Noui decorații în legătură cu Concordatul. Pe lângă decorațiile papale, înregistrate cu altă ocazie, Sfântul Părinte Papa Piu al XI-lea a mai dat de curând — tot în legătură cu ratificarea Concordatului — marele cordon al ordinului Pius al IX-lea dlui prof. *Nicolae Iorga*, iar dlui *Tiberiu Brediceanu* i-a conferit, pentru merite muzicale, marele cordon al „Ordinului sf. Silvestru“.

În schimb, guvernul român, respectiv Înalta Regentă, a conferit Cardinalului secretar de stat *Petru Gasparri* Marea cruce a „Stelei române“, iar Monseniorilor *Borgongini Duca*, *Pizzardo*, *Ottaviani* dela Secretariatul de stat, precum și mareșalului papal *Caccia Dominioni* le-a dat Marea cruce a „Coroanei române“. Decorațiile acestea au fost transmise, cu solemnitate, din partea dlui Caius Brediceanu, ministrul nostru pe lângă Vatican, în preziua audienței sale de adio făcută la Sf. Părinte în ziua de 15 Februarie o.

Cu această ocazie, Cardinalul Gasparri a mulțumit, profund mișcat, pentru onoarea ce i-se face și a asigurat pe d. Brediceanu de simpatia ce o păstrează poporului român, spunând că-i prevede un mare viitor, ca străjuitor și factor de cultură creștină și latină la gurile Dunării. Tot aici amintim, că în audiența de adio a ministrului nostru la Sf. Părinte, acesta l-a asigurat că, în cel mai scurt timp, Vaticanul va înființa un Colegiu pentru teologii români cari studiază la Roma.

Atât decorațiile, cât și aceste declarații, deosebit de importante, vin să dea un fel de a doua ratificare Concordatului încheiat, și astfel socotim a fi cu totul exclus ca dificultățile ce s'au ivit mai nou, în legătură cu unificarea eparhiilor latine de Oradea și Satu-mare, să nu poată fi aplanate.

In chestia situației religioase din Rusia.

Primit cu multă însuflețire de întreaga lume civilizată, protestul Papei contra persecuțiilor religioase din țara Sovietelor a adunat pe toți într'un singur front de apărare a dreptului sfânt de libertate a conștiinței, călcat în picioare de potențații de azi ai Moscovei.

Urmând exemplul Vaticanului, arhiepiscopul din Canterbury, șeful bisericii anglicane, a protestat și el cu toată puterea contra regimului de teroare ce se aplica bisericilor de toate nuanțele din Rusia și a cerut parlamentului englez să se sesizeze și el pe această chestiune. La fel s'a făcut în Atena din partea Sf. Sinod al ortodoxiei, iar emigranții ruși din Belgrad au solidarizat cu mișcarea lor de protestare pe toți conducătorii bisericii ortodoxe a Serbiei, în frunte cu patriarhul Dimitrie, făcându-se și de acolo un apel către toată lumea ortodoxă pentru o acțiune comună împotriva profanatorilor sovietici. La Paris s'au întrunit în acest scop, în marele oratoriu din Louvre, reprezentanții autorizați ai protestantismului și iudaismului, înfierând după vrednicie actele de barbarie ale Moscovei roșii, cari tind la exterminarea totală a oricărei confesiuni religioase, ce nu înțelege să se înhameze — alături de biserică — vie a renegatului patriarh Sergie — la carul revoluției sovietice. Mișcări similare s'au mai înregistrat în Bruxelles, Liège, Amsterdam, iar altele multe sunt pe cale de organizare în America, Germania, Cehoslovacia și aiurea, în toată lumea civilizată.

Acțiunea aceasta pornită de Sf. Scaun al

Romei, pune deci, odată mai mult, în lumină, prestigiul imens al capului creștinătății, care, conștient de înalta sa misiune, este permanent la postul de veghe, lucrând necontenit pentru asigurarea cât mai deplină a bunurilor ideale ale omenimei întregi.

Alte lămuriri

— In chestia controlului în biserică —

II. Partea finală.

Păr. Dr. Cerghizan ține să dovedească necesitatea controlului și în modul următor: Elementul cel mai indiscutabil al înviorării noastre religioase, spune d-sa, e jertfa liturgică și sf. sacrameinte. Numai acolo putem vorbi de o viață religioasă, unde credincioșii ascultă cu toții sf. liturghie și primesc des sf. taine. De-oarece, însă, la noi „zeci de preoți nu celebrează, nu predică și nu catehizează regulat și punctual“, viața noastră religioasă se află într'o situație grea. Se impune o soluție urgentă: Constrângerea prin control a preoților neglijenți să-și facă datoria, și viața religioasă se va îmbunătăți. În rezumat deci: Control practic — regularitate în slujbe — viață religioasă mulțumitoare. Eliminând termenul mediu al silogismului avem chiar vechea și mult îmbătată formulă: Control practic — viață religioasă mulțumitoare. Totuși, noua formulă merită să fie minuțios examinată mai ales că pune în discuție un nou element: interdependența vieții religioase de regularitatea slujbelor preoțești.

Privind argumentarea păr. Dr. Cerghizan, înainte de toate, trebuie să reținem gravitatea acuzei ce se aduce preoțimii: „Zeci de preoți“ lipsesc dela datoria de a celebra regulat și punctual sf. liturghie în Dumineci și sărbători de dragul unor chestiuni profane. Dacă acuza e adevărată, desigur că o molimă primejdioasă bântuie printre preoți și situația e într'adevăr alarmantă, iar despre aceasta ar trebui să știe ceva și Prea Ven. superioritate, ca să ia măsuri în consecință. Aluzia e transparentă, ea vizează în primul rând preoțimea din împrejurimile Turzii, despre cari preoți autorul articolului nu s'a exprimat în termeni prea măgulitori nici întrecut („Unirea“ nr. 40—1929).

Dar să fie oare adevărat, că avem atâția dezertori dela datorie? Dacă e adevărat, are toată dreptatea păr. Dr. Cerghizan: renitenții să fie siliți prin control să-și facă datoria. Dar dacă n'o fi stând chiar așa de tragic lucrurile? Nu iau apărarea nimănui, dar eu unul nu cred să avem atâția preoți uitați de sine în așa măsură, ca să părăsească postul de datorie pentru netrebnice treburi particulare. Neapărat că trebuie să existe cazuri de forță majoră, deci cazuri justificate, cari scuză absența preotului dela datorie. Acestea, însă, sunt sporadice și nici decum n'au caracterul unei boli endemice. Modesta mea părere e, prin urmare, că autorul nostru — în nobila-i pornire de a impresiona și a justifica deplin concluzia ce o urmărește — s'a precipitat în generalizări exagerate, dând proporții inexistente unor cazuri izolate și, poate, deplin scuzabile. Și persist în această părere până nu se va face dovada contrară!

Să admitem însă, că faptul relatat e adevărat. O putem face cu atât mai ușor, că prin aceasta teza noastră rămâne neatinsă. Și iată cum! Faptul, că „zeci de preoți“ nu-și fac regulat datoria, se bazează, evident, pe un alt fapt în prealabil admis și indiscutabil, că anume ceilalți preoți, adică majoritatea, majoritatea covârșitoare, își face datoria, așa că nu li-se poate arunca și acestora vina „zecilor de preoți“ neglijenți. Afirmarea că „zeci de preoți“ nu-și fac datoria cum trebuie, implică, deci, recunoașterea că toți ceilalți, și-o fac.

Cum procedează, însă, păr. Dr. Cerghizan această stare de lucruri. Nu știu cum face procedeză, ci constat numai că dsa tablou mohorit al pastorației câtorva vinovați prezintă drept tabloul real al situației nerale a bisericii, vorbindu-ne de „zgura străbătării generale“. Procedura aceasta-i intrară și nelogică, iar incoherența argumente e izbitoare. Nu cele câteva puncte de unde nu excepțiile regretabile și cazurile izolate dau nota fundamentală, tonul și fondul general al tabloului, ci majoritatea covârșitoare a loritului.

Rețin, deci, ca fapt că situația generală a bisericii — așa cum e — nu e rezultatul activității celor câțiva răi, ci e rezultatul activității pastorale a majorității preoților care-și împlinesc funcțiunile sacre, fapt care se face vinovată de păcatele celor puținți număr. Ei bine, dar acest tablou general al bisericii păr. Dr. Cerghizan îl zugrăvește culori foarte negre, e deservant și te revolta. Cred că chiar dsa e mai puțin chemat să se alarmeze asupra situației îngrijorătoare a bisericii, căci majoritatea covârșitoare a preoților mergem de prezent chiar „pe cărările practice ale d-sale, ne facem îndatoririle regulat, cu conștiințios, iar alții chiar în chip pedeghină bincințeles fără a avea preciziunea „mişcării rotative din tipografie“, ori regularitatea minut cu care dsa intră la ora de lecții, de sunetul clopoțelului. Nu negăm, Doamne ferecă regularitatea și conștiințiozitatea n'ar fi ele un impozant factor în viața religioasă a bisericii, ci constatăm numai că aceasta regularitate și-a dat astăzi roadele ei și fără îndatoririle controlori, căci, dupăcum s'a văzut, și ei admite că cei mai mulți își fac datoria. Că cauza ce se desprinde din toate acestea este că, dacă regularitatea în funcțiunile sacre dă rezultatele de azi, despre cari dsa spune că sunt nemulțumitoare, ori chiar primejdioase și dacă stăruim și pe mai departe în gânu unei ameliorări, atunci nu ne rămâne decât, ca, părăsind cu mult regret „cărările practice ale d-sale, pe cari le batătorim astăzi, să încercăm și să pornim totuși „pe alte cărări“. Aceasta-i logica incisivă a faptelor. Este această chestiune dacă noi îi urmăm, sau nu indicațiunile.

În ce privește apoi aspectul general al vieții noastre religioase să am voie să exprim și eu părerea mea personală. Eu nu văd totuși în culori pesimiste, ca păr. Dr. Cerghizan. Dacă rău ca alții la tot cazul nu stăm, ba din contră am impresia că stăm cu ceva mai bine decât alții. Desigur că suntem departe încă de binele dorit de toți. Iar în afară, hotărât lucru, situația bisericii noastre s'a ameliorat simțitor decând norul, mereu prevestitor de furtună, se pe cerul Sibiului s'a împrăștiat prin ratificarea Concordatului, iar pe cerul nostru s'a ivit stea mândră de mărimea întâi, înviorându-ne din nou nădejdele și sporindu-ne din nou în terile: AGRU-l mirenilor noștri.

Rezumând, deci, spunem: Dacă regularitatea funcțiunilor sacre nu poate regenera viața noastră religioasă, alta trebuie să fie cauza eficientă ce o căutăm. Și cauza aceasta cu o câtă prudență am evita s'o punem, rămânând zelul preotului pentru misiunea lui, sufletul apostol, care singur poate vărsa căldură, și viața în formele externe ale cultului, și ca singur poate trezi în suflete setea nemărginitului spiritului și dorul frumșetii veșnice, aceste pârghii ale vieții sufletești, cari zac în fundul subconștientului fiecărui om, coplesite de mizeriile mereu apăsătoare ale vieții și înbușite de focul pasiunilor ce ne mistuesc. Cred, că pârghia vieții religioase e, în loc întâiu, o necesitate internă, adâncă și instintivă a sufletului, care — nemulțumit cu realitatea

tatea brutală a acestei lumi, unde el se simte un exilat, singur, stingher, unde, în fond, totul poartă stigmatul vremelnice și ale peirii, ori respiră miros de mușgai — tinde a se ridica din adâncimile acestor improprietăți ale sale, dorește a evada în lumea cea curată, luminoasă și deplin odihnitoare a păcii sufletești, caută pe Dumnezeu.

Crestinismul a cucerit lumea, în locul întâiu, prin focul entuziasmului, al credinței, al eroismului și prin puterea jertfelor convingătoare, cum n'a mai văzut lumea, și numai acești factori îi vor putea asigura și păstra frumusețea și splendoarea lui spirituală neasemuită. Restul cade pe planul al doilea. Episcopul Prohászka spune: „Numai sufletul singur poate creia. El a creiat aici loggiile vaticane și palatul Walhalla și dincolo domul de Colonia, și în fine, el singur poate creia ceace e mai sublim: pe om *). Iar ilustrul scriitor și preot al bisericii ortodoxe, Gala Galaction, scrie și el: „Ne vestejm în mediocritate și chibzuim penibil o cărare pierdută. Ne lipsesc marii însuflețiti, ne lipsesc conducătorii, personalități excepționale, cari să țină și să ridice sus flamura vitejiei martirice. Am aruncat în fața ucenicilor mei, ca într'un adânc de mare, focul acestor torte neînțelese veacului de față și în privința lui era în multe gâlceavă mare, fiindcă unii spuneau: Este bun! Iar alții răspundeau: Nu e așa, ci amăgește norodul! **)

Parcă i rezonanța aidoa a celor ce se petrec aici la noi!

Lăsând, deci, pe planul al doilea paliativele, măsurile de jumătate, practice, e drept, dar și insuficiente, să avem curajul a accepta situația așa cum este, fără savante ocoliri și să purcedem, pe singura cale posibilă și dreaptă, la regenerarea religioasă a bisericii prin primenirea sufletească a preoților!

Pr. Ion Rinea

Reforme bisericesti în Grecia. Numărul deosebit de mare al eparhiilor și mănăstirilor ortodoxe din Grecia, cari nu mai pot fi susținute în vechea lor strălucire, a îndemnat guvernul țării să se gândească la o lege de reorganizare a bisericii sub raportul acesta, asigurându-i astfel un prestigiu crescut și o mai mare viabilitate.

Gândul e, ca cele 133 mănăstiri cu peste 1200 călugări să fie reduse la câte una sau două de fiecare județ, având fiecare la câte 20—30 călugări. Noua lege va lua mănăstirilor dreptul de proprietate, va seculariza deci toate averile mănăstirești și din aceste averi, evaluate la vre-o 2 miliarde drahme (4 miliarde Lei), va emite, prin Banca Națională, efecte de stat cari vor aduce un venit de circa 100 milioane drahme. Din acest venit se vor subvenționa proporțional cu numărul călugărilor mănăstirile rămase, și se vor spori subvențiile prelaților și salariile clerului mirean. Clădirile mănăstirilor părăsite vor fi folosite pentru sanatorii și școli de agricultură. Paralel cu această reorganizare a mănăstirilor, guvernul va reduce la mai puțin de jumătate și numărul eparhiilor lăsând numai câte una de fiecare județ. La cele suprimate nu se vor mai numi succesori, iar titularii actuali vor funcționa, provizor, până la moarte, respectiv până la transferarea lor în scaunele din centrele menținute.

Noua reformă se face, ce-i drept, cu asentimentul Sinodului bisericii grecești, dar nu are și asentimentul mănăstirilor și a călugărilor cari privesc cu multă ostilitate această inmixțiune a Statului în treburile bisericesti. Resensul provocat de proiectele guvernului este mare cu deosebire în mănăstirile de pe muntele Athos.

*) Prohászka: A diadalmas világnézet, pag. 125.

**) „Curentul” nr. 725—1930.

Un apel

— Pentru o biserică nouă la Broșteni —

Dintr'un apel mai lung al reprezentanței noastre parohiale din Broșteni (p. Cenade, jud. Târnava-mică), în care se insistă asupra mizeriei din satele noastre mai dosite, cari s'au păstrat sub regimul stăpânirii maghiare numai grație puterii de viață a elementului românesc, reținem aici partea de încheiere, îndemnând și din partea noastră pe toți, cărora le dă mâna să nu pregete a sări în ajutorul harnicilor noștri Broștenari, vrednici de o soartă mai bună.

Iată ce ni-se spune în acest apel pentru ajutor:

Comuna Broșteni s'a format din iobagii unei curți grofești, ce a aparținut hotarului comunei Păuca și starea ei de azi poartă încă destul de vădit urmele stărilor de mizerie și umilință, în cari a trăit veacuri de-a rândul.

Biserica noastră unită are aici abia 350 suflete, cu o stare materială nu prea înfloritoare și cu toate acestea a trebuit să cheltuim din greu pentru înzestrarea bisericii și ridicarea apartenențelor ei din starea de umilință, în care se găseau înainte. Astfel în 1922 am cumpărat un clopot de 115 kgr. greutate, am închis cu pălan tot intravilanul și cimiterul, iar în 1926 am ridicat casele parohiale. În 1928 am ridicat cu extremă efortare o șură și alte supraedificate, ce ar putea face fală chiar unei comune săsești. Iar azi ne gândim să ne împodobim comuna cu o biserică, care să fie expresiunea vie a credinței ce mărturisim.

Am dori din tot sufletul, ca fiecare cărmidă și întreagă clădirea să iasă numai din jertfa și truda noastră, precum a fost cazul la toate celelalte, dar ne dăm seama că puterile ne sunt prea slabe. Suntem abia o mână de oameni și de aceea recurgem cu toată încrederea la ajutorul inimilor caritabile, pe cari le rugăm și pe această cale să ne vină într'ajutor. Orice sumă, cât de mică, este binevenită și suntem siguri că bunul Dumnezeu o va răsplăti însutit, fiindcă e menită să servească în întregime unui lăcaș de închinare.

Ofertele binevoitoare rugăm a se trimite pe adresa: Oficiului parohial gr.-catolic, Broșteni, p. Cenade, ori pe adresa „Unirii”, pe care o rugăm să nu ne refuze acest sprijin.*)

Teușan Manase
prim curator

Ionită Ciufudean
paroh român unit

Știri mărunte

PENTRU RESTANȚIERI. Conformându-ne avizului din ultimii numeri, aducem la cunoștința restanțierilor tardivi, că, începând cu 1 Martie c., le vom trimite mandatele de plată anunțate. Cine plătește până atunci, cruță cheltuiala în plus.

Personale. P. Ven. Ordinariat de Lugoj a numit pe pâr. Dr. Iuliu Rațiu primnotar consistorial, pe pâr. Alexandru Târnovean adm. parohial la Hisiaș, iar pe pâr. Gavrilă Coroescu adm. parohial la Sălașul inferior.

Schimbare în Nunțiatuara dela Berlin. În locul Cardinalului Eugen Pacelli, care în 12 Februarie c. a preluat efectiv conducerea Secretariatului de Stat al Vaticanului, a fost numit în fruntea Nunțiatuarei din Berlin Monse-niorul Cesar Orsenigo, fostul Nunțiu apostolic din Budapesta.

Din lumea Sovietelor. Intr'o conferență ținută, de curând, la Oxford, fostul premier Kerensky a spus că, după un comunicat oficial dela Moscva, s'a hotărât că până în 1933 să nu mai rămână pe suprafața republicii sovietice o singură biserică, moschee, sinagoga, sau alt lăcaș sectar (neafiliat propagandei revoluționare) de închinare. Tot el a spus, că în

*) O facem oricând și pentru oricine cu toată plăcerea. N. R.

cursul anului 1929 s'au închis și transformat în magazine, cinematografe și altele, peste 2000 de biserici. Din alt izvor se anunță apoi, că, acum în urmă, au fost arestați mulți membri marcanți ai clerului ucrainian, în frunte cu mitropolitul Lipcovski și alți 6 episcopi, cari vor fi judecați de tribunale speciale, și că sunt temeri serioase că vor fi condamnați cu toții la moarte.

Locale. Duminica viitoare, a Lăsatului de brânză, va predica în catedrală pâr. Dr. Leon Sârbu, director spiritual la Seminarul teologic.

— În cadrele „Reuniunii meseriașilor și comercianților români” dela noi s'a ținut Duminica trecută, în sala de gimnastică a liceului de băieți, o șezătoare artistico-literară, la care a vorbit d. Dr. Coriolan Suciu, președintele reuniunii, despre tinereța lui Napoleon Bonaparte. Câteva puncte de muzică, susținute de orchestra liceului de băieți, au întregit programul șezătorii, socotită ca începutul unei serii întregi de întruniri similare.

Spre un nou recensământ. Pentru a umplea o mare lacună de ordin național și internațional, guvernul pregătește pentru anul în curs un recensământ general, făcut pe baze strict științifice. El va avea loc în partea a doua a anului, probabil către sfârșit, dar lucrările pregătitoare au și început. Totul se va îndruma în baza unei legi speciale, care a și fost votată Marția trecută la Cameră și cheltuielile acestei operațiuni se cifrează la peste 100 milioane Lei. Două din trei părți ale acestei sume — la care vor contribui și județele cu 10% a veniturilor prevăzute pe 1930 — privesc formularele și alt material necesar operației recensământului, care se va executa în aceeași zi pe țara întreagă. Numărul agenților recenzori și controlori trebuie să fie la vre-o 50.000.

Nouii bani de metal. Gazetele anunță, că au sosit deja în țară și în timpul cel mai scurt se vor pune în circulație noi monete metalice de 5 și de 20 Lei. Primul transport al monetelor, fabricate la Monetăria Angliei, este în valoare de 283 milioane lei, din cari 200 milioane sunt piese de câte 20 Lei, restul de 83 milioane piese de câte 5 Lei.

În chestia numirilor de funcționari. Ministerul de finanțe a trimis de curând o adresă tuturor departamentelor, prin care le face cunoscut că orice avansare sau numire nouă de personal, în contul bugetului 1930, mai înainte de a fi aprobată trebuie supusă vizei consiliului controlor atașat fiecărui departament. Fără această viză nu se poate ordona salariul nouilor numiți sau avansați. Consilierii controlori au ordinul să nu vizeze nici o numire nouă câtă vreme se vor mai găsi funcționari neplasați în cadru auxiliar.

Populația română din Cehoslovacia. După un ultim recensământ, în Cehoslovacia trăiesc 11,174 români. Minoritatea română din statul vecin formează un bloc în districtul Velky Bockov (Rusia subcarpatică), unde sunt patru sate românești cu 10.659 români, din populația de 35.525 locuitori a întregului district. Pentru populația română, guvernul cehoslovac întreține 2 școli de Stat (fiecare cu 4 clase), în cari învață în limba lor națională 264 elevi, cu 4 institutori români. În satele, în cari Românii sunt în minoritate, sunt 2 școli mixte (9 clase) în cari sunt 4 învățători români, 3 ruțeni și 2 evrei. Numărul elevilor de școală români este de 689.

Pentru toaleta femeilor. E vorba aici de o mică statistică, făcută în America, asupra cantităților de săpunuri, parfumuri și alte cosmetice folosite în cursul unui an de conifele și duzduiele americane. Cifrele sunt destul de fantastice, dar considerând exactitatea cu care se operează în materie statistică peste Ocean, trebuie să le socotim reale și astfel credem a fi interesante. Iată deci aceste cifre: Cremă

pentru față s'a folosit 52,000 tone; din alte preparate pentru curățitul trupului s'au trecut 26,000 tone; din diverse alifii s'au uns 17,500 tone; pudra s'a desfăcut în 6562 tone, iar *nu pentru buze 2375 tone*. Puse lângă olaltă aceste bucățele de ruj ar ajunge, afirmative, pentru a însemna cu roșu toată distanța dintre Chicago și Los Angeles, trecând prin San-Francisco.

† **Lujza Piroșca n. Bereczky**, soția preotului nostru Mihail Piroșca din Crăciunești (arhidieceză), s'a stins la 19 Ianuarie c. în anul 46 al vieții și 29 al fericitei sale căsătorii. Moare, la vârstă încă tină, în urma unui accident, lăsând 4 orfani minoii. — Fie-i partea cu dreptii!

† **Ioan Cârnațiu**, contabil al societății »Electrica« din Blaj, s'a stins la 14 Februarie c. în anul abia 30 al vieții sale. — Odihnească în pace!

Anunț școlar. Se aduce la cunoștința Onor. Public că Școala de Menaj din Obreja Alba, pe lângă cursurile regulate ale școlii va deschide pe ziua de 1 Martie a. c. un curs de bucătărie, spălat și călcat, eventual croitorie, pentru tinerele fete cari doresc a-și completa educația cu cunoștințe gospodărești (casnice). Acest curs va dura 6 luni dela 1 Martie - 10 Iunie și dela 15 August - 15 Noembrie a. c. Cursurile vor fi interne și vor plăti următoarele taxe: 1500 lei lunar pentru întreținere și 2000 lei taxă fixă, la începerea cursurilor. Taxa de 1500 lei lunar se va folosi pentru preparatele ce se vor experimenta la atelierul de bucătărie și cari se vor servi elevelor cursiste ca hrană zilnică, iar taxa de 2000 lei va avea destinația să acopere cheltuielile de încălzit, iluminat, spălat etc. Pentru alte informațiuni a se adresa la cancelaria școlii. — *Ionescu, directoară.*

Mulțumită. Ni-se cere publicarea următoarelor șire: »In numele credincioșilor din parohia Chiuza mulțumesc dlui *Iosif Zinvel*, cursor la Episcopia din Lugoj, pentru Strastnicul donat. Dumnezeu să-i răsplătească. — *Valeriu Rebreanu, paroh.*«

Telefonul »Unirii«

B. Toiuș. Ne-am interesat de ceace ne scrieți și am găsit că demnitarul vizat n'are nici o vină la chestie. Ea cade pe de-antregul în sarcina parohului concerned, dator să informeze în prealabil pe celce avea să pontifice și despre care trebuia să presupună că nu cunoaște situația.

M. Oluj. În adevăr, colectele multe — între cari destule nemotivate — pentru biserici, au început să devină o pacoste. O simțim, poate mai mult chiar decât la Cluj, și aici la Blaj, unde abia este zi, în care să nu treacă, din casă'n casă, cunoșcui cerșitori pentru cutare ori cutare biserică. Și dacă între aceștia majoritatea absolut preponderantă este din părțile Clujului — totuși nu cele mai lipsite și deci mai avizate la ajutor pe teritoriul arhidiecezei —, faptul nu face o cinste deosebită celorce îi pornesc la cerșite. Și apoi mai este ceva: Cărțile de colectă au ajuns, se pare, un adevărat izvor de venit pentru unii — o nouă meserie, nu tocmai onorabilă, în părțile acelea — și astfel nu odată întârșiți printre acești »cerșitori« oameni din alte sate, aparținând adese altor confesiuni și chiar altor neamuri. Iar urmarea firească va fi, că lumea, indignată de aceste »afaceri politico-bisericești«, va începe să refuze orice ajutor, chiar și acolo, unde în adevăr ar trebui să se deie. Aveți deci, deplină dreptate, că ar fi timpul suprem, ca cei în drept să pună stavilă acestei »cerșitorii« care nu ne onorează, și să caute a îndruma acțiunea de ajutor pe drumuri mai potrivite cu scopul urmărit.

»Gazeta Maramureșană« Sighet. Greșiti foarte mult, afirmând că prin șirele noastre din urmă referitoare la noua episcopie a Nordului, am fi militat pentru Baia-mare. Nu am făcut-o, nici măcar »indirect«, cum Vi-se pare, și dacă veți ceti șirele noastre cu mai multă atenție, nu se poate să nu înțelegeți, că ele nu privesc decât »agitația«, în adevăr »inutilă« și mai ales »deplăsată«, pe care ați pornit-o pe această chestiune. Interesul mare ce-l arătați Sighetului, Vă onorează în deplină măsură și-l înțelegem cu toții, dar nu putem spune același lucru și privitor la afirmația DV. că interesele bisericii fie și în punctul acestei episcopii nu pot fi cunoscute decât din partea celor din Sighet, plus cutare păr. canonic dela Lugoj. Continuăm deci a crede, că ar fi bine să nu mai agitați chestiunea în publicitate, ci să o reduceți la alvia ei firească: în fața celorce au de spus cuvântul hotărîtor în chestiune. — Clara pacta, boni amici!

T. București. Asupra hotărîrilor luate în conferențele episcopatului nostru privitor la sediul noii episcopii nu s'a dat niciodată vre-un comunicat și astfel suntem în drept să socotim cel puțin lipsită de temei informația dată de autorul »problemei« din Nr. dela 20 Februarie c. al ziarului »Curentul«. Că apoi articolul cu »problema« ne-ar viza indirect și pe noi,

se prea poate. Decât că noi, având asupra secretului oficial alte concepții, nu putem intra acum în discuții pe această chestiune.

V. Botiza. Am primit abonamentul pe 1929. Bani pentru calendare s'au predat Administrației respective. Oficiul parohial. Valea-vinului. Chităm primirea sumei de 400 Lei, abonament pe doi ani.

Oficiul parohial. Ilva mică. Confirmăm primirea sumei de Lei 200, abonament pe 1930.

Oficiul parohial. Tria. Chităm primirea abonamentului pe anul curent.

C. Dumbrăvița. Chităm primirea sumei de Lei 200, abonament pe 1930.

I. Totești. Am primit suma de 600 Lei, abonament pe ultimii trei ani.

Parohia Carthauseni. Am primit 400 Lei. Achitat până la 31/XII 1929.

Oficiul parohial. Hamba. Am primit 400 Lei, abonament pe 1929 și 1930.

Oficiul parohial. Groși. Confirmăm primirea abonamentului pe 1929

Oficiul parohial. Bălnț. Confirmăm primirea abonamentului pe 1929.

Oficiul parohial. Romuli. Am primit abonamentul pe anul trecut.

S. Viile Satu-mare. Am primit abonamentul pe o jumătate de an.

Oficiul parohial. Vulcan. Am primit abonamentul pe anul curent.

M. Piatra. Confirmăm primirea abonamentului pe anul curent.

B. Jacu. Confirmăm primirea abonamentului pe anul curent.

B. Borlești. Chităm primirea abonamentului pe anul trecut.

T. Sânlazar. Am primit suma trimisă. Adresa am îndreptat-o.

P. Carei. Confirmăm primirea abonamentului pe anul curent.

B. Viile Apii. Chităm primirea abonamentului pe anul 1930.

S. Vălioara. Chităm primirea abonamentului pe 1929.

Gh. Grozești. Am primit abonamentul pe anul curent.

H. Cluj. Am primit abonamentul pe o jumătate de an.

Parohia. Rodna nouă - Șanț. Am primit suma trimisă.

Dr. P. Abrud. Am primit abonamentul pe 1930.

T. Giula. Am primit abonamentul pe anul curent.

A apărut:

STRASTNIC

Care cuprinde rânduiala sfintelor și dumnezeștilor slujbe din Săptămâna Patimilor, acum întâia oră tipărit cu litere străbune.

Prețul Lei 280+20 porto

Librăria Seminarului Blaj

Vasile Hoza

Magazin de ornate bisericesti. Vesminte din cel mai bune stoffe.

Prapori de mătase din Damasc, Candelabr din bronz auriu de 6 până la 24 lumini. Potire cadelnițe, picside, epitrafire.

Fabrica de clopote

Turnătorie de fontă și metal. La comandă fabric clopote orice mărime de cel mai bun material, cu garanție de 50 ani și se află în depozit dela 10—500 kgr. Prețurile cele mai solide.

Vasile Hoza

Sibiu, Piața Prințul Carol Nr 6

Cereți pretutindeni:

„UNIREA“

Croitoria M. Radu

ALBA-IULIA

Strada Regimentul 5 Vânători 16

Dd. preoți și învățători au reducere la prețuri, cari și altfel sunt cele mai convenabile.

Preoți, Învățători, Țărani

Cetiți cu toții cărticica:

BĂNCI POPULARE ȘI COOPERATIVE SĂTEȘI

de Ion Pop-Câmpeanu, profesor Blaj,

din care puteți ști, ce este banca populară, ce e cooperativa, ce foloase aduce sateșilor, cum se înființează ș. a. m. d.

PREȚUL 6 LEI

Se poate comanda dela administrația Unirea Poporului.

In atențiunea parohiilor și curatoratelor bisericesti

Comandați

CLOPOTE

de calitate superioară, la cel mai mare depozit românesc din Ardeal:

ALEXANDRU ANCA

CLUJ, str. Regina Maria No. 43.

Tot aici: Policandre, Sfeșnice, Ornate și Recvizite bisericesti, Prapori, Cărți preoțesti și de rugăciuni. Teatre populare și școlare, monoloage, dialoge, etc. etc.

CEREȚI PREȚURENT DETAILAT

TURNATORIE DE CLOPOTE

FRITZ KAUNTZ

foșt

SCHIEB & KAUNTZ

Sibiu — Str. Morilor 2

Livrează clopote de biserică pe garanție de ani îndelungați, turnate din material de prima calitate ca înainte de războiu efectuate în mod artistic. Experiență îndelungată, de ani de zile, asigură o muncă ireproșabilă și un sunet armonios.

Cereți oferte speciale!

Pe scrisori rog a se indica adresa precisă

(999) 52-7

Mama iubitoare își îngrijește copilul cu pudra, crema și săpunul HÖFEL